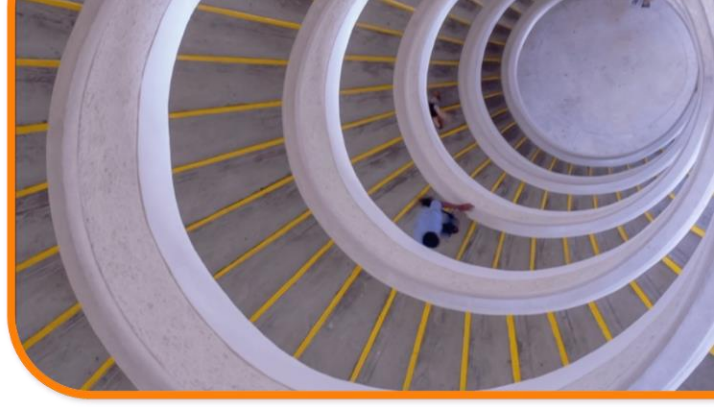

Commissiedebat

Circulaire Economie

Position Paper Interprovinciaal Overleg

Een breed draagvlak voor het nationaal programma en substantiële structurele financiering zijn nodig voor de circulaire transitie

Op 2 november debatteert de Tweede Kamercommissie IenW over het onderwerp circulaire economie. Vanuit de provincies brengen wij graag de volgende punten onder uw aandacht.

Regionale inzet onmisbaar in Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE)

De urgente transitie naar een volledig circulaire economie in 2050 vraagt om brede maatschappelijke samenwerking, een integrale benadering en substantiële structurele financiering. Dit vinden we beperkt terug in het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 dat de staatssecretaris eind dit jaar naar de Kamer wil sturen (NPCE).¹ Het NPCE lijkt vooral een programma van de Rijksoverheid te worden. De regionale inzet heeft nog onvoldoende aandacht gekregen en kan het NPCE nog beter maken. Wij vragen meer tijd om samen met partijen tot een breed gedragen programma met meer slagkracht en snelheid te komen.

Provincies zien voor zichzelf een regierol als verbindende schakel in de regionale circulaire economie. Zo leveren provincies een belangrijke bijdrage aan de circulaire transitie door regionale realisatiekracht, netwerken en leervermogen. Provincies willen in 2023 met het Rijk en medeoverheden een operationele denkrichting uitwerken voor een regionale circulaire economie strategie, naar analogie van de Regionale Energie Strategie (RES)-aanpak.

Wij vragen in dit position paper specifiek aandacht voor de initiatieven van provincies die gericht zijn op het ontwikkelen en delen van kennis en het aanjagen van de transitie bij regionale bedrijven. Deze initiatieven passen goed in het NPCE. Ook vragen wij de urgentie van de circulaire transitie te ondersteunen met voldoende middelen.

Rol provincies in circulaire economie

De [IPO Krachtenkaart Circulaire Economie en de provinciale Kansenskaarten](#) (2021) geven een beeld van de huidige inzet van provincies, individueel en in samenwerking. Zo verbinden provincies partijen in de regio en werken zij, ook over provinciale grenzen heen, aan concrete uitvoering van de ontwikkelpaden van de Krachtenkaart:

- Provincies ondersteunen het regionale bedrijfsleven in de circulaire transitie met een actie-agenda, en werken hierbij samen met het Rijk, medeoverheden en regionale partijen. De rol van de omgevingsdiensten, die met hun kennis bedrijven kunnen wijzen op de kansen, is in onze zogenoemde Bouwstenenvisie concreet uitgewerkt.
- Provincies dragen bij aan de ontwikkeling van Regionale Circulaire Ecosystemen door bestaande circulaire netwerken in een triple helix vorm te versterken, uit te bouwen en een leeromgeving te bieden.
- Circulair inkopen en aanbesteden wordt de provinciale norm. Dit stimuleert bedrijven die voorop lopen in de circulaire transitie. Aanvullend is een vorm van normering nodig om een gelijk speelveld te creëren voor

¹ [Brief](#) regering stand van zaken concretisering doelen voor circulaire economie (15 juli 2022).

circulaire producten.

- Provincies monitoren de transitie en de eigen inzet hierop. Dit pakken zij gezamenlijk op, in afstemming met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Zij maken hiermee de regionale diversiteit in versnellingskansen voor de transitie inzichtelijk.

Bouwstenenvisie Circulaire Economie en VTH

Een sterke regionale circulaire economie gaat hand in hand met milieuwinst. De [IPO bouwstenenvisie CE en VTH](#) beschrijft hoe het VTH-instrumentarium gericht kan worden ingezet om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Dat kan door slimme verbindingen te maken met de aanpak voor zeer zorgwekkende stoffen, ketentoezicht, afvalbeleid en het omgevingsbeleid. Uitgangspunt hierbij is een milieuveilige transitie. Geschat wordt dat de opstartkosten van implementatie van de bouwstenenvisie €2,5 miljoen bedragen en daarna structureel €1,6 miljoen op jaarbasis. De bouwstenenvisie levert een bijdrage aan de nationale doelstellingen voor milieu en voor de circulaire transitie, waarmee het een plek verdient in het NPCE.

- *Is de staatssecretaris bereid financieel bij te dragen aan de uitvoering van de bouwstenenvisie, en daarmee het verder ontwikkelen van de circulaire economie in de omgevingsvisie en de VTH uitvoeringspraktijk?*

De inzet van het VTH-instrument voor de circulaire transitie vraagt om nieuwe kennis, andere werkvormen en experimenteerterruimte. Er is snel landelijke eenduidigheid en kennis nodig over de status reststromen als echt afval of toch toepasbaar als grondstof. Provincies werken daarom samen met het Rijk en andere overheden aan een plan van aanpak voor een kennisgremium dat deskundig en snel een oordeel over de status geeft.

Behoeftte aan kennisplatform

Er is een grote behoefte bij alle partijen die zich inzetten voor de circulaire transitie om kennis te vinden, kennis te delen en elkaar te ontmoeten. Het IPO, VNG en de Unie van Waterschappen hebben daarom het platform [De Verschilmakers](#) ontwikkeld, dat bestaat uit een magazine, een netwerk en een website. Op dit platform zijn vele goede en concrete circulaire praktijkvoorbeelden van (mede)overheden te vinden, die laten zien hoe iedereen circulariteit in het werk kan toepassen. Het platform kan worden doorontwikkeld tot een kenniskapstok voor andere aan circulaire economie gerelateerde initiatieven van, voor en door gebruikers.

- *Is de staatssecretaris bekend met het platform De Verschilmakers en bereid om actief bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van dit platform van, voor en door gebruikers ten behoeve van de circulaire economie?*

Oplossen knelpunten in financiering

De provincies vinden het belangrijk dat de knelpunten rond financiering worden opgelost.

Begroting lenW

Al eerder hebben wij onze zorgen geuit over de begroting lenW voor circulaire economie. Een succesvolle transitie vraagt om een financiële impuls en structurele basisfinanciering. Voor het Rijksbrede programma circulaire economie is in de periode 2023-2026 slechts 15 miljoen per jaar beschikbaar. Daarnaast wordt verwezen naar de klimaatgelden en de begrotingen EZK, LNV en BZK. Voor zo een belangrijke, in het coalitieakkoord als urgent bestempelde, transitie is het verwonderlijk dat het eerstverantwoordelijke ministerie beperkt middelen beschikbaar heeft om de circulaire doelen uit het grondstoffenakkoord in 2017 te behalen.

- *Erkent de staatssecretaris dat een structurele forse intensivering van het budget voor het behalen van de*

ationale circulaire doelstellingen op de IenW begroting noodzakelijk is? Op welke wijze is zij bereid hieraan opvolging te geven?

Maak regionale deal voor circulaire economie mogelijk

Bijna de helft van de CO₂ uitstoot zit in de winning en verwerking van grondstoffen. Een circulaire economie kan daarmee structureel bijdragen aan de afspraken uit het Parijsakkoord. In het Klimaatfonds zijn middelen om verder te kunnen werken aan veelbelovende innovaties voor het versnellen van de klimaat- en energietransitie. Deze klimaatgelden passen bij de opschaling van de circulaire economie, die op regionaal niveau ontstaat en zich ontwikkelt. Een regionale deal speciaal voor de circulaire economie gefinancierd vanuit de klimaatgelden draagt bij aan deze opschaling en daarmee aan verlaging van de CO₂-uitstoot en het behoud van grondstoffen voor de duurzame energiewinning op de langere termijn.

- *Is de staatssecretaris bereid zich in te zetten om met behulp van de Klimaatgelden een regionale deal voor de circulaire economie te maken?*

Financiering nodig voor opschalen circulaire innovaties ondernemers

Ondernemers lopen er vaak tegenaan dat zij onvoldoende financiering kunnen krijgen voor de *opschaling* van hun circulaire innovaties. Provincies vinden het belangrijk dat ondernemers hierin door het rijk worden ondersteund. Hierbij kan behulpzaam zijn de [roadmap circulair financieren](#) van de werkgroep circulaire economie van het platform voor duurzame financiering (februari 2022).

- *Is de staatssecretaris bekend met de roadmap circulair financieren en is zij bereid om actief te bevorderen dat de werkgroep haar plannen kan implementeren?*